

gemeente
Zoetermeer

Inleiding

De Perspectiefnota 2027 (PN) schetst op hoofdlijnen het financieel perspectief voor 2027 en de volgende jaren. Ook worden de afwijkingen over het lopende begrotingsjaar 2026 in de PN opgenomen: het Eerste Tussenbericht 2026. Hiervan zijn de structurele effecten meegenomen in het perspectief van de meerjarenbegroting 2027 – 2030. De PN biedt de raad handvatten om in het perspectiefdebat nader richting te geven voor de komende jaren. Ook kan de raad aandacht voor specifieke onderwerpen vragen. De uitkomsten van het perspectiefdebat zijn de basis voor de Programmabegroting 2029 – 2030, waarover tijdens het begrotingsdebat in november 2026 besluitvorming plaatsvindt.

Gemeenteraadsverkiezingen

Voor de Perspectiefnota 2027 (PN 2027) is vanwege het gemeentelijke verkiezingsjaar sprake van een bijzondere situatie. De ambities van het nieuwe college en de voornemens voor nieuw beleid zijn bij het opstellen van de perspectiefnota nog niet bekend. De PN 2027 vormt samen met de plannen van het nieuwe college de basis voor het samenstellen van de Programmabegroting (PB) 2027-2030. Hierdoor heeft de PN 2027 voornamelijk een financieel karakter.

Het is aan de raad om in het perspectiefdebat nader richting te geven of aandacht voor specifieke onderwerpen te vragen. Dit jaar worden de kaders en richtingen voor de komende jaren door het nieuwe college gepresenteerd. De uitkomsten van het perspectiefdebat worden verwerkt in de Programmabegroting 2027-2030 en in het begrotingsdebat in november 2026 vindt besluitvorming plaats.

Meicirculaire

De voorschriften van de provinciaal toezichthouder geven aan, dat de gevolgen van de meicirculaire worden betrokken in de Programmabegroting 2027-2030. Zo snel als mogelijk na het verschijnen van de Meicirculaire 2026 wordt de raad (voorafgaand aan het Perspectiefdebat 2026) via een afzonderlijk memo op hoofdlijn over de financiële uitkomst van de meicirculaire geïnformeerd.

Leeswijzer

Na de inleiding komt het financieel perspectief voor de komende jaren aan bod. Ook wordt ingegaan op de ontwikkeling van de reserves (Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en Reserve vrij inzetbaar).

In aansluiting daarop wordt per programma en daarbinnen op postniveau, een toelichting op de ontwikkeling van met name het financieel perspectief gegeven. In principe kent elk programma de volgende inrichting. Allereerst wordt schematisch de doelenboom getoond met op het hoogste niveau het te bereiken maatschappelijk effect. Daaronder volgen de te realiseren doelen en de effectindicatoren (= meetfactoren).

Als onderdeel van het project Modernisering programmabegroting (zie ook [raadsmemo Modernisering programmabegroting](#)) is extra aandacht besteed aan de effectindicatoren. Er is een screening gedaan op indicatoren die kunnen worden aangescherpt of geschrapt. Denk hierbij aan indicatoren die:

1. geen maat zijn voor de te bereiken doelen;
2. niet langer valide zijn (bijvoorbeeld niet meer actueel, representatief of beschikbaar doordat de monitor waarin ze gemeten worden niet meer bestaat);
3. of die niet kunnen worden beïnvloed of gemeten (wellicht bestaat dan toch een andere mogelijkheid tot meten);
4. het kan zijn dat effectindicatoren niet voldoen aan bovenstaande criteria, maar toch wel moeten worden gehandhaafd vanwege een expliciete wens van de raad.

Ten tweede wordt een tabel gepresenteerd met onderwerpen (op postniveau) met daaronder een korte toelichting op de financiële en inhoudelijke gevolgen voor het Financieel perspectief met een indeling in:

1. Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (mee- en tegenvallers). Naast de leereffecten jaarrekening 2025 gaat het om (financiële) afwijkingen van het lopend begrotingsjaar. Uitgangspunt is dat het vastgestelde kwaliteitsniveau gelijk blijft.
2. Onvermijdelijke (of exogene) ontwikkelingen met financiële gevolgen, die buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen. De gemeente heeft in feite geen keuze. Denk aan wetwijzigingen, (natuur)rampen, ontwikkeling bijstandsuitkeringen of hogere aanbestedingskosten.
3. Voorstellen voor beleidswijzigingen zoals wijzigingen van kwaliteitsniveau, inhoud, doelgroep, nieuwe activiteiten, beleidsintensivering, activiteiten naar aanleiding van uitkomsten pilot.
Ook de voorstellen voor aanpassing van indicatoren worden onder het kopje Beleidswijzigingen toegelicht.

Het uiteindelijke saldo in de tabel geeft de financiële gevolgen voor het betreffende programma ten opzichte van de Programmabegroting 2026-2029. Hierbij betekent een min - teken een verslechtering van het saldo.

Indien van toepassing worden aan het eind van een programma ook de nieuwe strategische risico's vermeld. Tot slot worden afwijkingen in investeringen en voorzieningen gemeld.

Bijlage 2 Samenvatting Eerste Tussenbericht 2026 toont een samenvatting van het financieel totaaloverzicht van de afwijkingen over het jaar 2026.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn bijgevoegd:

1. Toelichting loon- en prijsstijging
2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2026
3. Resultaatbestemming jaarrekening 2025
4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen: financiële ontwikkelingen bestaand beleid, onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuw beleid. De inhoudelijke toelichtingen maken onderdeel uit van de programma's.